

SKÓGRÆKTARFÉLAG
REYKJAVÍKUR

Umsögn Skógræktarfélags Reykjavíkur

við auglýstri deiliskipulagstillögu um breikkun Suðurlandsveggar frá Bæjarhálsi að Hólmsá

Alvarleg skerðing aðgengis með tillögu framkvæmdaraðila

Heiðmörk er stærsta útivistarsvæðið á höfuðborgarsvæðinu og eitt það vinsælasta. Á hverju ári sækir yfir hálf milljón gesta Heiðmörk heim og nýtur þar fjölbreyttrar útivistar og náttúru. Mikil uppbygging hefur átt sér stað síðan friðlandið var stofnað fyrir rúmum 75 árum og þáttur Heiðmerkur í lýðheilsu borgarbúa sífellt að aukast. Svæðið er einstakt og eini staðurinn þar sem útivistargestir geta notið viðlíka skjóls í merktum skógarstígum í nágrenni höfuðborgarsvæðisins. Menningarsögulegt gildi svæðisins er mikið ásamt mjög fjölbreyttu gróður- og dýralífi.

Skógræktarfélag Reykjavíkur gerir alvarlegar athugasemdir við að í skipulagstillögunni sé unnið út frá valkosti 2, sem felur í sér að umferð frá Heiðmörk til vesturs þurfi að aka í krók til austurs að hringtorgi við Hafravatnsveg áður en haldið er vestur. Þetta lengir akstursleið gesta um allt að 3 km. Tillaga 1 sem gerir ráð fyrir vegtengingu beint til vesturs út Heiðmörkinni er mun heppilegri að mati félagsins.

Nærri 500 bílaumferðir eiga sér stað daglega frá Heiðmörk. Með lengingu um 3 km á hverja ferð samsvarar það 1.500 km daglega, eða um 500.000 km á ári. Áætlaður aksturskostnaður vegna þessa nemur rúmlega 60 milljónum króna á ári, auk umtalsverðrar aukningar í kolefnislosun, sem nemur áætlað hundruðum tonna af CO₂ á ári. Þetta stangast á við markmið borgarinnar um loftslagsmál, hagkvæmar samgöngur og sjálfbæra þróun. Þá mun lengri akstur sjúkrahla eða annara viðbúnaðaraðila úr Heiðmörkinni tryggja minna öryggi þeirra sem þurfa á slíkri aðstoð að halda.

Í andstöðu við stefnumótun um lýðheilsu og græn svæði

Tillagan brýtur einnig gegn meginmarkmiðum í stefnu Reykjavíkurborgar um lýðheilsu, jafnt aðgengi og græn svæði, m.a. eins og þau birtast í stefnu um Græna trefilinn og Heilsuborgarstefnu. Þar er lögð áhersla á að íbúar hafi greiðan aðgang að grænum svæðum innan stuttrar fjarlægðar frá heimili sínu.

Óþarfa hindranir, kostnaður og umferðarkrókar fækka heimsóknum að Heiðmörk og draga úr jákvæðum áhrifum svæðisins á heilsu, hreyfingu, félagslega virkni og tengingu við náttúru.

Rauðavatnsskógur

Skógræktarfélag Reykjavíkur fagnar sérstaklega því að ekki sé gert ráð fyrir að skerða eða taka Rauðavatnsskóg vegna framkvæmdanna. Skógurinn er bæði mikilvægur fyrir útivist og náttúruupplifun en hefur einnig einstakt sögu- og menningarlegt gildi. Þar hófst skógrækt á fyrstu árum 20. aldar þegar félagið hóf þar gróðursetningar og varð svæðið eitt af fyrstu skipulögðu skógræktarsvæðum á höfuðborgarsvæðinu. Hins vegar kemur fram í skipulagstillögunni að framkvæmdin hafi neikvæð áhrif á útivist í Rauðavatnsskógi og því leggur Skógræktarfélag Reykjavíkur til að lengja hljóðmön til austurs til að draga úr sýnileika og hávaða fyrir útivistargesti. Félagið leggur einnig ríka áherslu á að jaðar skógarins verði varinn, að gætt sé fyllsta öryggis við framkvæmdina og að ekki sé gengið nærri rótum trjáa. Sérstaklega þarf að skilgreina helgunarsvæði skóga til að vernda rætur, meðal annars vegna allt að 15 metra hárra sitkagrenitrjáa, þar sem helgunarsvæðið ætti almennt að vera að lágmarki 1,5 sinnum hæð trjáa, eða um 22–25 metrar frá stofni, til að tryggja heilleika rôtarkerfisins og forðast skemmdir. Mikilvægt er að ganga vel um með virðingu fyrir nálægum skógi, rótum og öðrum vistkerfisþáttum.

SKÓGRÆKTARFÉLAG
REYKJAVÍKUR

Óskert aðgengi vinnuvéla milli Austurheiða og Heiðmerkur

Samfara rekstri útivistarsvæða er skógarhögg eðlilegur hluti af starfsemi skógræktar. Félagið leggur sérstaka áherslu á að tryggt verði óskert aðgengi vinnuvéla milli Austurheiða og Heiðmerkur. Gera má ráð fyrir að skógarhögg og ræktunarvinna krefjist reglulegs aksturs með þunga trjáboli og annað efni. Tryggja þarf greiðar og öruggar leiðir þannig að ekki skapist hætta í umferð.

Almenningssamgöngur og fyrirhuguð stoppistöð

Í greinargerð með deiliskipulagstillögunni er gert ráð fyrir stoppistöð almenningssamgangna við Norðlingaholt. Mikilvægt er jafnframt að fjölga stoppistöðvum, til dæmis við Hraunslóð og Rauðhóla, þannig að aðgengi sé tryggt inn í Heiðmörk. Þetta þarf að vera gert í nánú samstarfi við þá deiliskipulagsvinnu sem nú er í gangi fyrir Heiðmörk, svo að tryggt sé að lausnirnar þjóni sem best öllum hópum samfélagsins, þar með talið eldra fólki, börnum og hreyfihömluðum. Almenningssamgöngur skipta lykilmáli í að tryggja jafnt aðgengi að náttúru og útivist.

Áherslur Skógræktarfélags Reykjavíkur

- Að valkostur 1 verði valinn, með tengingu Heiðmerkurveggar til vesturs.
- Að tryggt verði gott aðgengi um Hraunslóð og Rauðhóla, þar sem þær leiðir gegna lykilhlutverki í aðkomu útivistargesta í friðland Reykvíkinga.
- Að staðsetning strætóstoppistöðva þjóni raunverulegu aðgengi að Heiðmörk og verði skipulögð í samráði við rekstraraðila og hagsmunaaðila svæðisins.
- Að tryggt sé greitt aðgengi vinnuvéla, sérstaklega vegna skógræktar- og uppbyggingarverkefna félagsins á milli Austurheiða og Heiðmerkur.
- Að lengja hljóðmön til austurs við Rauðavatnsskóg til að draga úr sýnileika og hávaða fyrir útivistargesti.
- Að jaðar skógarins verði varinn og ekki gengið nærri rótum trjáa. Að skilgreina helgunarsvæði Rauðavatnsskógarins til að vernda rætur og leggjum við til a.m.k. 20 metra fjarlægð frá stofni, til að tryggja heilleika rôtarkerfisins og draga úr snjósöfnun.

Tillagan eins og hún liggur fyrir er ekki ásættanleg. Skógræktarfélag Reykjavíkur hvetur eindregið til þess að hún verði endurskoðuð með það að markmiði að tryggja jafnt aðgengi að Heiðmörk til framtíðar.

Fyrir hönd Skógræktarfélags Reykjavíkur

Auður Kjartansdóttir

Framkvæmdarstjóri